

PROCEDURA DE ELABORARE A STUDIILOR DE EVALUARE A STĂRII RESURSELOR BIOLOGICE

Preambul

Acest document descrie etapele și principiile prin care Institutul de Cercetări Biologice (ICB) Cluj, Filială a INCDSB București, elaborează studii de evaluare a stării resurselor biologice naturale. Scopul acestor studii este de a estima cantitățile optime de resurse biologice ce pot fi colectate sustenabil din zonele de interes, evitând supraexploatarea și contribuind la conservarea biodiversității.

Introducere

Unul dintre obiectivele Institutului de Cercetări Biologice Cluj-Napoca (ICB Cluj-Napoca), ca instituție de cercetare în domeniul științelor biologice, este asigurarea valorificării sustenabile (durabile) a resurselor biologice din flora și fauna sălbatică, respectiv conservarea biodiversității. ICB Cluj Napoca are o experiență de peste 6 decenii în studiul vegetației, componenta responsabilă de producția primară a ecosistemelor. De asemenea, ICB Cluj Napoca a fost singurul partener din România implicat în proiecte europene de cercetare care au avut ca obiectiv principal prognoza și evaluarea modificărilor bunurilor și serviciilor ecosistemelor ca urmare a schimbărilor climatice (proiectul european ECOCHANGE, 2007-2012), precum și cel de monitorizare a schimbărilor în vegetația alpină datorită modificărilor climatice (GLORIA, 2001-prezent). De asemenea, ICB Cluj-Napoca a fost inițiatorul proiectului de cercetare care a avut ca obiectiv obținerea datelor privind productivitatea principalelor tipuri de de habitate naturale și cvasinaturale din Carpații românești.

Produsele biologice naturale, recoltate din flora și fauna sălbatică au un rol deosebit în bio-economia comunităților rurale. Valorificarea sustenabilă a resurselor biologice naturale (plante oficinale, macromicete, fructe de pădure) poate constitui o sursă importantă de venit care să asigure stabilitatea și reziliența comunităților rurale locale. Comerțul acestor resurse biologice are o tendință crescătoare, atât la nivel internațional, cât și la nivel intracomunitar (EU). Astfel, este de așteptat ca impactul asupra populațiilor naturale ale speciilor de la care se recoltează produse biologice să fie mai accentuat în viitor datorită creșterii cererii de produse pe piața internațională, europeană și națională. În condițiile creșterii presiunii asupra resurselor naturale, evaluarea (estimarea) producției anuale a resurselor biologice, precum și contabilizarea cantităților recomandate a fi recoltate și/sau achizionate, pentru fiecare tip de produs biologic, devine deosebit de importantă.

În continuare, sunt detaliate etapele **procedurii** de elaborare a studiilor de evaluare a stării resurselor biologice. Aceste etape sunt esențiale pentru asigurarea unui proces transparent, riguros și în conformitate cu principiile de valorificare sustenabilă și conservare a biodiversității.

Etapele realizării studiilor de evaluare a stării resurselor biologice sunt:

1. Actualizarea datelor privind producția anuală estimată;
2. Înregistrarea cererilor de studii;
3. Integrarea în baza de date a informațiilor;
4. Elaborarea studiilor;
5. Ținerea evidenței cantităților propuse (recomandate) spre autorizare;
6. Asigurarea evitării supraexploatării.

1. Actualizarea datelor privind producția anuală estimată

Producția anuală a resurselor biologice, la nivel de județ, se calculează pe baza cantităților obținute din teren pentru fiecare categorie de produs (ciuperci, fructe de pădure și plante oficinale) și se actualizează anual în funcție de prognoza sezonieră a principalilor factori climatici (temperatură și precipitații). Acești factori sunt esențiali în determinarea producției anuale de resurse biologice, iar pentru prognoze se folosesc datele furnizate de Centrul European de Prognoză pe Termen Mediu (ECMWF).

Pentru fiecare tip de resursă biologică aflat în baza de date a ICB Cluj-Napoca, producția anuală estimată este actualizată ținând cont de cerințele biologice specifice ale speciilor de la care se recoltează produsele. Întrucât diferitele combinații de factori climatici pot favoriza anumite specii, dar pot fi nefavorabile pentru altele, prognozele sunt adaptate pentru fiecare categorie distinctă de produse biologice, precum plante medicinale, macromicete sau fructe de pădure.

Metodele utilizate pentru evaluarea producției anuale sunt specificate în fiecare studiu și sunt aliniate la cele mai recente cercetări științifice disponibile. Studiile includ referințe bibliografice relevante, care susțin metodologia aplicată. În acest proces, ICB Cluj-Napoca folosește o bază de date acumulată în peste două decenii de cercetare, actualizată constant pentru a reflecta condițiile și tendințele recente. Această actualizare periodică permite o prognoză precisă și adaptată, care contribuie la luarea deciziilor responsabile privind gestionarea resurselor naturale.

Estimările producției anuale sunt elaborate exclusiv pentru suprafețe care nu fac parte din fondul forestier administrat de ROMSILVA.

2. Înregistrarea cererilor de studii

Solicitarea unui studiu de evaluare a stării resurselor biologice se face prin completarea unui formular standard, disponibil pe site-ul oficial al ICB Cluj-Napoca. Este esențial ca formularul să fie completat corect, specificând clar tipurile de produse, cantitățile solicitate, precum și județele și unitățile administrativ-teritoriale (UAT) vizate pentru activitățile de recoltare și/sau achiziție. La solicitarea cantităților beneficiarii trebuie să aibă în vedere tipurile de ecosisteme existente în teritoriul județului vizat.

Formularul trebuie completat cu mare atenție, deoarece nu se acceptă modificări după înregistrarea cererii la ICB Cluj-Napoca. Pentru a preveni confuziile, denumirile UAT trebuie

să fie scrise cu diacritice, conform nomenclatorului oficial al localităților din România, în special în cazul localităților cu denumiri similare.

Cererile trebuie transmise către ICB Cluj-Napoca până la sfârșitul ultimei zile lucrătoare din prima săptămână a lunii februarie. Respectarea acestui termen asigură integrarea eficientă a cererilor în procesul de evaluare și permite finalizarea studiilor într-un interval de timp adecvat.

3. Integrarea informațiilor în baza de date

ICB Cluj-Napoca gestionează și actualizează permanent o bază de date dedicată, care centralizează informațiile esențiale pentru elaborarea studiilor de evaluare a stării resurselor biologice naturale. Aceasta include detalii despre tipurile de produse solicitate, cantitățile cerute, unitățile administrativ-teritoriale (județe) vizate pentru recoltare și/sau achiziție, precum și producția anuală estimată pentru fiecare resursă biologică.

Această centralizare permite membrilor grupului de lucru să obțină o imagine de ansamblu asupra distribuției spațiale a cererilor și a cantităților solicitate la nivel județean. Pe baza acestor date, ICB Cluj-Napoca poate formula recomandări clare și fundamentate privind cantitățile maxime care pot fi autorizate pentru fiecare produs, evitând astfel riscul supraexploatării.

Aceste recomandări sunt transmise ulterior către autoritățile competente, precum Comisia Monumentelor Naturii (CMN) și Agențiile Județene pentru Protecția Mediului (AJPM), asigurând o gestionare sustenabilă a resurselor biologice la nivel local.

4. Elaborarea studiilor

Redactarea și finalizarea studiilor de evaluare se desfășoară în perioada februarie-mai, cu posibilitatea extinderii până la jumătatea lunii iunie în cazuri excepționale (de exemplu un număr mare de cereri complexe). Ordinea în care se realizează studiile este determinată de numărul de înregistrare al cererii, după confirmarea plății de către beneficiar. Este important de menționat faptul că plata studiului nu garantează obținerea avizelor sau autorizațiilor necesare.

În procesul de elaborare se ține cont de fenologia speciilor pentru care sunt solicitate produsele și de sezonul optim de recoltare. Studiile, odată finalizate și transmise beneficiarului, nu pot fi modificate ulterior, cu excepția cazurilor în care Comisia Monumentelor Naturii (CMN) solicită clarificări specifice.

Fiecare studiu include tabele sintetice care detaliază producția anuală prognozată, cantitățile solicitate și cele propuse spre autorizare, pentru fiecare categorie de resurse biologice (plante medicinale, macromicete, fructe de pădure). Cantitățile recomandate sunt stabilite astfel încât să reflecte resursele disponibile și să asigure o valorificare sustenabilă, evitând supraexploatarea.

În acest sens, ICB Cluj-Napoca înaintează propuneri clare către autoritățile competente (CMN și Agențiile Județene pentru Protecția Mediului – AJPM), luând în considerare:

- **Disponibilitatea resurselor:** Estimată anual, pe județ, în funcție de variabilitatea climatică.

- **Numărul total de solicitări:** Cantitatea disponibilă este distribuită echitabil între solicitanți.
- **Tipul de solicitant:** Societăți comerciale, ocoale silvice private, persoane fizice autorizate (PFA) sau persoane fizice, fiecare având nevoi și capacități diferite. În general, societățile comerciale pot solicita și recolta cantități mai mari decât PFA-urile sau persoanele fizice.
- **Suprafața vizată:** Solicitățile care acoperă mai multe unități administrativ-teritoriale (UAT) sunt eligibile pentru cantități mai mari decât cele care vizează o singură UAT.

În conformitate cu legislația (O. 410/2008), studiile includ detalii privind cantitățile maxime care pot fi recoltate din zone delimitate clar. Aceasta asigură o alocare corectă și sustenabilă a resurselor biologice, ținând cont atât de cerințele solicitanților, cât și de necesitatea conservării biodiversității.

5. Ținerea evidenței cantităților propuse (recomandate) spre autorizare

ICB Cluj-Napoca menține o evidență permanentă și actualizată a cantităților solicitate și recomandate pentru autorizare, raportate la producția anuală estimată pentru fiecare produs biologic, la nivel județean. Această monitorizare continuă permite o gestionare transparentă și eficientă a resurselor biologice, asigurând alocarea sustenabilă și evitarea riscului de supraexploatare. Membrii colectivului de evaluare utilizează aceste date pentru a formula propuneri riguroase și bine fundamentate către autoritățile competente.

6. Asigurarea evitării supraexploatării

ICB Cluj-Napoca colaborează activ cu factorii implicați în conservarea biodiversității, precum Comisia Monumentelor Naturii (CMN) și Agențiile Județene pentru Protecția Mediului (AJPM). Această colaborare asigură un management durabil al resurselor biologice, prin implementarea unor măsuri care previn supraexploatarea și mențin echilibrul ecologic. Prin coordonarea eforturilor și schimbul constant de informații, se promovează utilizarea responsabilă a resurselor naturale, contribuind la conservarea pe termen lung a biodiversității.

Menționăm faptul că responsabilitatea emiterii autorizațiilor de recoltare revine exclusiv autoritatilor competente (APM), ICB Cluj neavând un rol în acel proces decizional, singura implicare a institutului constând în realizarea studiilor solicitate de persoanele fizice/juridice interesate.

Director

ICB Cluj-Napoca
Dr. Bogdan DRUGĂ